

LIETUVOS TEATRO, MUZIKOS IR KINO MUZIEJAUS RINKINIŲ VADYBOS 2020-2023 METŲ GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus (toliau – Muziejus) rinkinių vadybos gairių (toliau – Gairės) paskirtis – nustatyti pagrindines Muziejaus rinkinių vadybos gaires, jų kryptis, tikslus, uždavinius 2020 - 2023 metams, jų įgyvendinimą ir stebėseną, rezultatų vertinimo kriterijus. Gairėmis yra siekiama Muziejaus veiklą susieti su visuomenės kultūrinio raštingumo bei pilietiškumo tikslais, kompleksiskai vykdomomis kultūros paveldo komunikacijos funkcijomis.

2. Gairių strateginis tikslas – siekti Muziejaus rinkinių kryptingo ir atsakingo kaupimo, apskaitos, saugojimo bei komunikacijos visuomenei, stiprinant Muziejaus strateginę vadybą, didinant Muziejaus reikšmę visuomenei.

3. Gairės yra parengtos vadovaujantis nuostata, kad muziejus yra ne tik atminties išsaugojimo ir tyrimo, bet ir kultūros edukacijos įstaiga, kurio misija susijusi su visuomenės tobulėjimo skatinimu. Tokia muziejaus samprata pabrėžia, kad kultūros paveldo komunikacija yra pagrindinė muziejaus funkcija, suteikianti prasmes kitoms funkcijoms (paveldo kaupimui, saugojimui ir tyrimams).

4. *Muziejaus misija* – aktyviai ir įtaigiai, tradicinėmis ir šiuolaikinėmis priemonėmis, laikantis atvirumo, bendradarbiavimo ir socialinės atsakomybės principų, perteikti visuomenei žinias apie svarbius ir reikšmingus praeities ir dabarties kultūros reiškinius, būti atvira ir kūrybiška meno pažinimo erdve, jungti praeitį su dabartimi, kurti prasmingą ateitį.

Muziejaus vizija – modernus, socialiai atsakingas, pripažintas Lietuvoje ir tarptautinėje erdvėje, kuriantis unikalų pasaulio matymą ir gyvybingą kultūrą.

5. Gairių nuostatos remiasi Europos Sąjungos šalių narių gerąja patirtimi, Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) Muziejų etikos kodeksu ir rekomendacijomis, UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencija ir jos įgyvendinimo direktyva taip pat kitais aktualiais tarptautinių organizacijų dokumentais bei rekomendacijomis.

6. Gairės įgyvendina ar prisideda įgyvendinant šiuos ilgos ir vidutinės trukmės planavimo dokumentus: Lietuvos kultūros politikos kaitos gaires, Lietuvos kultūros politikos strategiją, Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepciją, Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų planą, Nacionalinę muziejų koncepciją pagal tvaraus vystymosi principus ir kitus aktualius planavimo dokumentus.

II SKYRIUS GAIRIŲ KRYPTYS IR UŽDAVINIAI

7. PIRMOJI KRYPTIS – kryptingai ir atsakingai formuoti Muziejaus rinkinius.

7.1. *Situacijos analizė:*

7.1.1. Muziejus kaupia, saugo, tyrinėja ir populiarina muziejinę bei istorinę vertę turinčias vertybes, parodančias Lietuvos teatro, muzikos ir kino meno istoriją. Muziejaus rinkiniai komplektuojami remiantis „Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcija“, patvirtinta

Lietuvos Respublikos Kultūros ministro 2005 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. IV-716 „Dėl muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijos patvirtinimo“, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus direktoriaus 2015 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. A1-36 patvirtintomis „Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus rinkinių komplektavimo kryptimis ir strategija“;

7.1.2. Muziejuje saugomų eksponatų skaičius - 459518 (2020 m.). 2020 m. buvo įsigyti 1383 eksponatai. Atsižvelgiant į saugyklų eksponatams bei finansinių lėšų trūkumą, vykdant muziejinių vertybių atranką, atsisakius įsigyti siūlomų menkaverčių eksponatų, metinis kolekcijos padidėjimas yra 25,35 proc. mažesnis negu 2018 m. (2018-5456, 2019-1880, 2020-1383);

7.1.3. eksponatai įsigijami iš valstybės asignavimų ir teikiant paraiškas Lietuvos kultūros tarybai Atminties institucijų Lietuvos ir jos kultūros istorijai svarbių kilnojamųjų kultūros vertybių įsigijimo ir Lietuvos arba lietuvių kilmės menininkų šiuolaikinio vizualaus meno ar dizaino darbų, sukurtų po 1990 m., įsigijimo projektų konkursams;

7.1.4. Muziejus turi pasitvirtinęs „Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus rinkinių komplektavimo kryptis ir strategija“, tačiau pastarųjų metų rinkinių formavimo tendencijos rodo, kad rinkiniai formuojami neturint aiškios strategijos: nėra numatyti tikslai ir prioritetai, nustatytos rinkinių augimo tendencijos bei vystymosi ribos, apibrėžti objektų tinkamumo rinkiniui kriterijai;

7.1.5. Įvertinus pagrindiniame fonde esamus eksponatus aiškėja, kad labai dažnai jame saugomi menkaverčiai eksponatai, kurie turėtų būti perkelti į pagalbinį fondą arba nurašyti. Ši problema ypač aktuali literatūros rinkiniui, kuriame saugomos Muziejui dovanotos knygos, rankraščiai ir t. t.;

7.1.6. Muziejaus darbuotojai - muziejininkai ir rinkinių saugotojai, retai dalyvauja kvalifikacijos tobulinimo renginiuose: mokymuose, seminaruose, stažuotėse, konferencijose ir kt. rinkinių formavimo klausimais.

7.2. Šios krypties uždaviniai:

7.2.1. atsižvelgiant į saugyklų eksponatams bei finansinių lėšų trūkumą, vykdyti kruopščią muziejinių vertybių atranką;

7.2.2. atnaujinti Muziejaus rinkinių komplektavimo kryptis - pagrindinę Muziejaus rinkinių komplektavimo strategiją, kurios tikslas – atliekant esamų rinkinių kokybinę ir kiekybinę analizę, numatyti tikslus ir prioritetus, nustatyti rinkinių augimo tendencijas bei vystymosi ribas, apibrėžti objektų tinkamumo rinkiniui kriterijus;

7.2.3. siekiant išgryninti rinkinius, atlikti Muziejaus rinkinių auditą: neturinčius išliekamosios vertės arba neatitinkančius Muziejaus rūšies bei komplektavimo krypties eksponatus perkelti į pagalbinį fondą, o menkaverčius, nepataisomai pažeistus ar perteklinius nurašyti.

7.2.4. Sudaryti Muziejaus specialistų ir išorės ekspertų komisiją, kuri atliktų Literatūros rinkinio patikrinimą ir pateiktų rinkinio sutvarkymo rekomendacijas;

7.2.5. Dalyvauti Muziejaus specialistams skirtuose mokymuose ir seminaruose rinkinių formavimo klausimais.

8. ANTROJI KRYPTIS – efektyvinti sukauptų muziejinių vertybių apskaitą ir skaitmeninimą.

8.1. Situacijos analizė:

8.1.1. Viena iš svarbiausių Muziejaus funkcijų - eksponatų apskaita, jų inventorinimas. Iki 2020 m. suinventorinta 124717 eksponatų. Tai sudaro 27,33 proc. visų saugomų kultūros vertybių. Mažas suinventorintų eksponatų skaičius rodo, kad inventorinant rinkiniuose saugomas vertybes Muziejuje trūksta strateginio požiūrio į apskaitos veiklų planavimą ir organizavimą darbuotojų;

8.1.2. Muziejuje įdiegta Lietuvos integrali Muziejų informacinė sistema LIMIS (toliau – LIMIS), kuri leidžia efektyviai informacinių ir ryšių technologijų dėka kaupti duomenis apie Muziejuje saugomus eksponatus, automatizuotai vykdyti Muziejaus rinkinių apskaitą;

8.1.3. iki 2019 m. Muziejuje suskaitmeninti 21069 eksponatai, o tai sudaro 4,59 % visų Muziejaus rinkiniuose saugomų vertybių. Skaitmeninant rinkiniuose saugomas vertybes trūksta strateginio požiūrio į skaitmeninimo planavimą ir organizavimą Muziejuje, kvalifikuotų specialistų, programinės įrangos ir kompiuterinės technikos;

8.1.4. skaitmeninimas leidžia atverti visuomenei saugomas kultūros vertybes, naudotis jomis nuotoline prieiga, tačiau Muziejuje nepakankamai panaudojamos suskaitmenintos kultūros

vertybės: mažai kuriama virtualių parodų, e-produktų, kurie leistų visuomenei atrasti, pažinti ir naudoti unikalius Muziejaus rinkiniuose saugomus objektus;

8.1.5. mažą Muziejaus skaitmeninių ar suskaitmenintų kultūros vertybių panaudojimą dažniausiai sąlygoja eksponatų viešinimo apribojimai dėl nenustatytų autorių turtinių teisių turėtojų ar rašytinių susitarimų su jais nebuvimo. Praktinių seminarų autorinių teisių klausimais rengimas ir nuolatinio konsultavimosi su teisininkais skatinimas padėtų efektyvinti eksponatų viešinimo darbą didinant Muziejaus suskaitmenintų eksponatų visuomenei prieinamumą;

8.1.6. siekiant spręsti kultūros paveldo ir šiuolaikinio kultūros turinio skaitmeninimo ir panaudojimo problemas, 2018 m. rugpjūčio mėnesį Muziejus pasirašė partnerystės sutartį su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka dėl bendrai iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos biudžeto finansuojamo projekto „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės plėtra“ įgyvendinimo. Projekto tikslas - vartų į skaitmeninį kultūros paveldą plėtra. Projektas, kurio trukmė 36 mėnesiai, vykdomas kartu su partneriais – 24 atminties, kultūros ir švietimo įstaigomis;

8.1.7. Muziejuje labai trūksta sistemingų mokymų muziejininkams, skirtų kokybiškų skaitmeninio paveldo paslaugų kūrimui.

8. 2. *Šios krypties uždaviniai:*

8.2.1. Išanalizuoti eksponatų apskaitos veiklų planavimą ir organizavimą muziejuje, parengti rekomendacijas dėl darbo efektyvinimo galimybių;

8.2.2. pereiti Muziejuje prie pilnos kompiuterizuotos rinkinių apskaitos, vykdomos dirbant su Lietuvos integralia muziejų informacine sistema (LIMIS);

8.2.3. parengti Muziejuje saugomų kultūros paveldo objektų skaitmeninimo kryptis, kurios būtų sudėtinė Gairių dalis;

8.2.4. skaitmeninimo procesams Muziejuje spartinti pasitelkti į pagalbą specialistus iš kitų įstaigų, reikalingą kvalifikaciją turinčius savanorius;

8.2.5. siekiant išspręsti skaitmeninimo įrangos trūkumą kreiptis į LR Kultūros ministeriją, kad ji ieškotų galimybių nupirkti trūkstamą įrangą, rengti ir teikti projektus Lietuvos kultūros tarybai, dalyvauti nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose;

8.2.6. kurti naujus e. produktus ir e. paslaugas, teikti paraiškas dėl jų finansavimo Lietuvos kultūros tarybai, kitiems fondams ir programoms;

8.2.7. rengti praktinius seminarus autorinių teisių klausimais ir plėsti konsultacijas su teisininkais;

8.2.8. bendradarbiauti su švietimo ir mokslo įstaigomis vykdant skaitmeninius edukacinius projektus;

8.2.9. sistemingai tobulinti Muziejuje dirbančių specialistų kompetencijas, didinant jų gebėjimus teikti kokybiškas skaitmeninio paveldo paslaugas. Dalyvauti Muziejaus specialistams skirtuose mokymuose ir seminaruose rinkinių apskaitos ir skaitmeninimo klausimais.

9. TREČIOJI KRYPTIS – tinkamai organizuoti sukaupytų muziejinių vertybių apsaugą, prevencinį konservavimą, konservavimą ir restauravimą.

9.1. *Situacijos analizė:*

9.1.1. Atlikus muziejaus vertybių saugojimo ir eksponavimo sąlygų analizę aiškėja, kad saugyklos ir Muziejaus ekspozicinės ir parodinės salės, neatitinka keliamų techninių ir kokybinių reikalavimų, nėra užtikrinamas tinkamas mikroklimatas, priešgaisrinės saugos normų reikalavimai ir kt. Dėl lėšų trūkumo Muziejus negali įsigyti kultūros vertybėms specialiai pritaikytos saugojimo įrangos, priemonių, apšvietimo ir t.t.;

9.1.2. Muziejus daug dėmesio skiria muziejinių vertybių restauravimui, konservavimui ir prevenciniam konservavimui. Muziejaus rinkiniuose saugomų būtinų konservuoti ir restauruoti eksponatų skaičius – 70420, tai sudaro 15,32 proc, visų Muziejaus rinkiniuose saugomų vertybių. Apie 99,5 proc. Muziejuje saugomų kultūros vertybių sudaro patenkinamos ir geros būklės eksponatai, kuriems reikalingas prevencinis konservavimas, stabdantis jų medžiagų irimą ir lėtinantis senėjimą. Kritiškos ir blogos būklės eksponatų yra apie 0,5 proc. ir šių skaičių sudaro daugiausiai lėlės, kostiumai, dokumentinė medžiaga. Ypač kritiška muzikos instrumentų padėtis. Šių eksponatų konservavimas ir restauravimas yra sudėtingas ir reikalaujantis išsamių technologinių tyrimų proceso, o taip pat ir tinkamų restauravimui darbo sąlygų;

9.1.3. 2020 m. Muziejuje iš viso konservuoti ir restauruoti 5185 eksponatai. (2017-6955, 2018-5186, 2019-4886). Restauratoriai 2020 m. restauravo 8 ir konservavo 12 eksponatų. Prevencinį konservavimą, kuris apibrėžiamas kaip kultūros vertybių irimo ir pakenkimo sumažinimas, sukuriant ir pritaikant joms priemones, Muziejuje vykdo muziejininkai, rinkinių saugotojai, kurie labai atsakingai ir nuosekliai tvarko rinkinius, atlieka būtiniausius valymo bei dezinfekavimo darbus, ruošia eksponatus saugojimui bei eksponavimui, stebi jų būklę saugyklose, ekspozicijų ir parodų salėse. 2020 m. muziejininkai prevenciškai konservavo 4560 eksponatų. (2017- 6938, 2018-5169, 2019- 4831, 2020 – 4560);

9.1.4. Rinkinių apskaitos ir apsaugos skyriuje dirba du kvalifikuoti restauratoriai. Jie konservuoja ir restauruoja muziejinius objektus, vykdo įvairiapusių muziejinių objektų tyrimus: dalis jų atliekama Muziejaus specialistų, dalis – talkinant kitoms įstaigoms. Kasmet Muziejaus darbuotojai kitoms kultūros įstaigoms teikia metodines prevencinio konservavimo, konservavimo, restauravimo ir technologinių tyrimų konsultacijas. Restauruojant Muziejaus eksponatus bendradarbiaujama su Lietuvos dailės muziejaus P. Gudyno restauravimo centru, kuriame restauruojamos muziejinės vertybės, kurios reikalauja ypatingų technologijų ir kompetencijų;

9.1.5. Muziejus siekdamas tinkamai vykdyti jam pavestą kultūros vertybių saugojimo ir apsaugos funkciją, susiduria su keturiomis pagrindinėmis problemomis: tinkamų saugyklų nebuvimu, tinkamos saugojimo įrangos trūkumu (modernių archyvavimo sistemų, apšvietimo, temperatūros reguliavimo ir t.t.), kvalifikuotų restauratorių trūkumu;

9.1.6. Muziejaus eksponatai yra saugomi tam nepritaikytose saugyklose, kurių bendras plotas – 430 kv. m. Dauguma saugyklų įrengtos palėpėje, kurioje nėra šildymo, tinkamos įrangos ir todėl sunku užtikrinti reikalingas saugojimo sąlygas. Unikalus teatro istorijos rinkinys, net neturi savo atskiros saugyklos ir yra saugomas 69 kv. m. kabinete, senose archyvinėse spintose;

9.1.7. restauravimo techninė bazė Muziejuje yra itin prasta: trūksta modernios įrangos, patalpos avarinės būklės, nešildomos, todėl eksponatų konservavimas ir restauravimas yra komplikotas ir žymiai sudėtingesnis. Muziejus savo rinkiniuose saugo unikalų muzikos instrumentų rinkinį, tačiau kvalifikuoto restauratoriaus, kuris galėtų juos tinkamai prižiūrėti ir restauruoti neturi. Ypač daug problemų su fortepijonų ir pianinų *restauravimo* darbais, kurie reikalauja specifinių sąlygų ir kompetencijų;

9.1.8. Muziejaus specialistai retai dalyvauja nacionaliniuose ir tarptautiniuose mokymuose, stažuotėse, konferencijose muziejinių vertybių apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

9.2. Šios krypties uždaviniai:

9.2.1. Įgyvendinti investicinį projektą „Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus Vilniuje, Vilniaus g. 41, administracinių pastatų 4G1/P,3B2/P,2A2/P (8.2) nauja statyba, rekonstravimas“ ir sukurti naują Muziejaus saugyklų fizinę infrastruktūrą, užtikrinant tinkamas sąlygas rinkinių saugojimui ir sklaidai, Muziejaus darbuotojų darbui;

9.2.2. įgyvendinti investicinį projektą „Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus pastatų komplekso adresu Vilniaus g. 41, rekonstravimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams, kuriant naujas veiklas ir paslaugas“ ir sudaryti tinkamas tarptautines normas, atitinkančias eksponatų saugojimo ir eksponavimo sąlygas Mažųjų Radvilų rūmuose;

9.2.3. aprūpinti Muziejaus esamas ir būsimas saugyklas, ekspozicijų ir parodų sales šiuolaikiškomis saugojimo, eksponavimo ir apsaugos priemonėmis (video ir priešgaisrinės apsaugos įranga ir pan.);

9.2.4. siekiant užtikrinti laiku atliekamą muziejų eksponatų restauravimą ir konservavimą įkurti Muziejuje modernias (šiuolaikiškas) restauravimo dirbtuves, kurios būtų aprūpintos visa reikalinga įranga;

9.2.5. restauruojant muzikos instrumentus pasitelkti išorės ekspertus, muzikos instrumentų restauratorius;

9.2.6. dalyvauti Muziejaus specialistams skirtuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose mokymuose ir seminaruose rinkinių apsaugos, konservavimo, restauravimo klausimais.

10. KETVIRTOJI KRYPTIS - plėtoti Muziejaus mokslinius rinkinių tyrimus ir jų rezultatų sklaidą.

10.1. Situacijos analizė:

10.1.1. Nacionalinėje muziejų koncepcijoje pagal tvaraus vystymosi principus teigiama, kad muziejai, kurdami mokslinę vertę turi skatinti muziejų misiją atitinkančius mokslinius tyrimus, interpretuodami ir pristatydami jų rezultatus Lietuvos ir pasaulio mokslo ir kultūros kontekste.

10.1.2. Muziejaus rinkiniais domisi gana didelis skaičius profesionalų dailėtyrininkų, muzikologų, teatrologų, įvairių meno ir mokslo sričių specialistų, studentų. Tai įrodo rinkinių lankytojų skaičius: nuo 2017 m. rinkinių saugyklose apsilanko vidutiniškai 300 lankytojų. (2017-312, 2018-329, 2019-310, 2020-274). Muziejus pagal rinkinių lankytojų skaičių yra trečias tarp visų muziejų Lietuvoje po Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus (2017-1855, 2018-368, 2019-2565, 2020-282 lankytojai) ir Lietuvos nacionalinio muziejaus (2017-575, 2018-528, 2019-715, 2020-455 lankytojai);

10.1.3. nežiūrint į tai, kad Muziejaus rinkiniais domisi įvairių meno ir mokslo sričių specialistai, platesniems rinkinių tyrimams trūksta aktyvaus bendradarbiavimo su mokslo institucijomis, išorės tyrėjais – mokslininkais. Muziejaus darbuotojai, muziejininkai ir rinkinių saugotojai, retai dalyvauja mokslinėse konferencijose. Pasigendama rinkinius populiarinančių straipsnių. Analizuojant situaciją, kalbinti muziejininkai įvertino šiuo metu Muziejuje vykdomą rinkinių mokslinių tyrimų situaciją kaip prastą dėl nesisteminio jų vykdymo, taip pat pabrėžė specialistų, mokslininkų trūkumą, rinkinių populiarinimo, tyrimų strategijos ir jo koordinavimo nebuvimą;

10.1.4. Muziejuje pasigendama tarptautinio bendradarbiavimo su užsienio muziejais, organizacijomis vystant ir pristatant Muziejaus mokslinius tyrimus ir jų rezultatus tarptautinėje erdvėje, trūksta dalyvavimo ir įsitraukimo nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose mokslinių tyrimų srityje;

10.1.5. Muziejuje trūksta aktyvaus darbuotojų dalyvavimo nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose, stažuotėse, mokymuose.

10.2. Šios krypties uždaviniai:

10.2.1. Parengti Muziejaus rinkinių tyrimų ilgalaikę programą;

10.2.2. bendradarbiauti su mokslo ir studijų institucijomis bei mokslininkais, suteikiant jiems fizines ir virtualias galimybes tirti Muziejaus rinkinius;

10.2.3. įgyvendinti kartu su mokslo ir studijų institucijomis bei mokslinių tyrimų įstaigomis kultūros paveldo tyrimo ir aktualinimo projektus;

10.2.4. plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą su užsienio muziejais, Tarptautine muziejų taryba (ICOM), Tarptautiniu kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo studijų centru (ICCROM) vystant ir pristatant Muziejaus mokslinius tyrimus ir jų rezultatus tarptautinėje erdvėje ir organizuojant bendrus projektus;

10.2.5. užtikrinti Muziejaus rinkiniuose saugomų kultūros vertybių populiarinimą Lietuvoje ir už jos ribų, kiekvienais metais parengiant ir/arba išleidžiant Muziejaus rinkinius populiarinančius leidinius, parodų katalogus;

10.2.6. skatinti darbuotojų mokslinę tiriamąją veiklą, sudarant sąlygas dalyvauti nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose, stažuotėse, mokymuose, studijuoti aukštosiose mokyklose.

11. PENKTOJI KRYPTIS – užtikrinti muziejinių vertybių komunikaciją.

11.1. Situacijos analizė:

11.1.1. Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) statute pabrėžiama, kad „Muziejus yra nesiekianti pelno, vieša, nuolat tarnaujanti visuomenei bei jos tobulėjimui institucija kuri įsigyja, konservuoja, tyrinėja, *komunikuoja* ir eksponuoja žmonijos ir ją supančios aplinkos materialųjį ir nematerialųjį paveldą švietimo, studijų ir malonumo tikslais;

11.1.2. Muziejuje kaupiamos ir saugomos unikalios kultūros vertybės, tačiau tik maža dalis šių kultūros vertybių yra pristatoma visuomenei ekspozicijos ir parodų salėse, kita – didžioji dalis – laikoma saugyklose ir sudaro rezervą ekspozicijų ir parodų plėtimui ir atnaujinimui. 2020 m. Muziejus visuomenei pristatė 3100 eksponatų. Tai sudaro tik 0,7 proc. visų Muziejuje saugomų kultūros vertybių. Kiek Lietuvoje, tiek ir užsienio šalyse vienu metu muziejuose eksponuojama vidutiniškai 5–10 proc. visų muziejuose saugomų eksponatų;

11.1.3. populiarinant Muziejaus rinkinius bei Lietuvos teatro, muzikos ir kino istoriją Muziejus nuo 2017 m. kasmet surengia vidutiniškai 12 nacionalinių ir tarptautinių parodų, kurias aplanko apie 25 000 lankytojų. Mažas lankytojų skaičius rodo, kad pristatant visuomenei saugomas kultūros

vertybes Muziejus susiduria su rimtais iššūkiais. Analizuojant situaciją, kalbinti muziejininkai nurodė, kad pagrindinis iššūkis - kaip įdomiai/aktualiai, skirtingoms lankytojų grupėms pristatyti ir komunikuoti Muziejaus rinkinius;

11.1.4. Muziejuje ilgą laiką buvo populiaru XX a. II pusės samprata, kad pagrindinė Muziejaus funkcija - kultūrinių vertybių kaupimas ir saugojimas, todėl ilgą laiką muziejininkai mažai dėmesio skyrė savo kuriamųjų rinkinių komunikacijai, naujų interaktyvių produktų ir paslaugų kūrimui. Nuo 2017 m. iki 2019 m. Muziejuje buvo sukurtos vos 6 virtualios parodos, išleisti 4 leidiniai, pristatantys ir analizuojantys Muziejaus rinkinius. Situacija pasikeitė 2020 m. Muziejui pradėjus vykdyti aktyvią veiklą virtualioje erdvėje. Per vienerius metus buvo sukurtos 82 naujos e- paslaugos, iš jų - 24 virtualios parodos;

11.1.5. muziejinių vertybių ir sukauptos informacijos apie jas panaudojimas Muziejuje formaliajam ir neformaliajam švietimui toliau lieka problemiškas. Didžiausios problemos – edukacinių programų temų fragmentiškumas, nekontekstualumas, užsiėmimų metu naudojami tik tie eksponatai, kurie rodomi pastovioje ekspozicijoje arba parodose, nekuriamos eksponatų kopijų kolekcijos, kurias būtų galima panaudoti edukacinėje veikloje ne tik Muziejuje, bet ir siūlant mokytojams juos naudoti mokyklose, suskaitmeninti eksponatai retai naudojami kuriant edukacinius produktus;

11.1.6. akivaizdu, kad Muziejus susiduria su daugybe iššūkių rinkinių komunikacijos srityje, todėl ypatingai svarbu į juos reaguoti ir imtis atitinkamų priemonių. Kyla būtinybė plėsti rinkinių komunikacijos inovatyvių mokymų pasiūlą Muziejaus darbuotojams. Ryškėja akivaizdus poreikis tęstiniam specializuotam darbuotojų mokymui, nes jie turi taikytis prie vis didėjančių reikalavimų jų kompetencijai, darbo kokybei.

11.2. Šios krypties uždaviniai:

11.2.1. Įrengti naują nuolatinę ekspoziciją Mažųjų Radvilų rūmuose, siekiant, kad visuomenei pristatomų Muziejaus rinkiniuose saugomų vertybių dalis būtų ne mažesnė nei 1 proc.;

11.2.2. rengti konceptualias, Muziejaus rinkinius pristatančias parodas Lietuvoje ir užsienyje siekiant, kad planuojamu laikotarpiu, kiekvienais metais didėtų visuomenei pristatomų kultūros vertybių skaičius ir 2023 m. pasiektų 4600 vnt.;

11.2.3. pristatant Muziejaus rinkinius, kurti e - produktus: programas, inovatyviai panaudoti Muziejaus interneto svetainę ir socialinius tinklus;

11.2.4. komunikuojant saugomas Muziejuje vertybes ir įgyvendinant Muziejaus misiją, stiprinti edukacinę veiklą Muziejuje;

11.2.5. plėtojant Muziejuje rinkinių komunikaciją, rengti darbuotojams inovatyvius, tęstinius mokymus. Sudaryti sąlygas dalyvauti nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose, stažuotėse, mokymuose.

III SKYRIUS FINANSAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

12. Muziejinių eksponatų įsigijimui, apskaitai, apsaugai, skaitmeninimui, konservavimui ir restauravimui finansuoti panaudojamos valstybės biudžeto lėšos. Pagrindiniai finansavimo šaltiniai - Lietuvos kultūros taryba, Valstybės investicijų programa (VIP), 2014-2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos priemonės ir kt.

13. Mokslinei veiklai finansuoti panaudojamos valstybės biudžeto, Lietuvos, Europos ir tarptautinių fondų lėšos. Pagrindiniai mokslinių tyrimų finansavimo šaltiniai - Lietuvos kultūros taryba, Lietuvos mokslo taryba, 2014-2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos priemonės ir kitos programos bei Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros remiamos programos. Lėšas mokslinei veiklai vykdyti skiria ir Valstybinė lietuvių kalbos komisija, įvairios ministerijos, agentūros.

14. Muziejaus rinkinių komunikacijai finansuoti efektyviai naudojamos valstybės biudžeto, Lietuvos kultūros tarybos, LRV programos, LR Kultūros ministerijos programos, Europos ir tarptautinių fondų lėšos ir kt.

15. Muziejaus direktoriaus pavaduotojas - vyr. fondų saugotojas, įgyvendindamas savo funkcijas, koordinuoja Muziejaus rinkinių komplektavimą, apskaitą, apsaugą, skaitmeninimą, atsako už Muziejaus strateginio plano įgyvendinimą rinkinių apskaitos, apsaugos ir komunikacijos srityje. Muziejaus direktoriaus pavaduotojui - vyr. fondų saugotojui įgyvendinti numatytus tikslus padeda Rinkinių apskaitos ir saugojimo, Teatro ir kino, Muzikos ir dailės, Komunikacijos ir lankytojų aptarnavimo skyrių vedėjai, muziejininkai ir kitos Muziejaus tarnybos bei darbuotojai.

16. Muziejaus direktoriaus pavaduotojas kultūrinei veiklai, vykdydamas savo funkcijas, koordinuoja Muziejaus mokslinių rinkinių tyrimus, rinkinių komunikacijos kryptių nustatymą ir (arba) tikslinimą, komunikacinės veiklos organizavimo procesą, vykdymą, plėtrą ir kokybę, atsako už Muziejaus strateginio plano įgyvendinimą kultūros paveldo komunikacijos srityje. Muziejaus direktoriaus pavaduotojui kultūrinei veiklai numatytus tikslus įgyvendinti padeda Muziejaus direktoriaus pavaduotojas - vyr. fondų saugotojas, Komunikacijos ir lankytojų aptarnavimo, Rinkinių apskaitos ir saugojimo, Teatro ir kino, Muzikos ir dailės skyrių vedėjai, muziejininkai ir kitos Muziejaus tarnybos bei darbuotojai.

IV SKYRIUS ĮGYVENDINIMAS IR STEBĖSENA

17. Muziejaus rinkinių vadybos 2021 - 2023 metams gairių tikslai ir uždaviniai yra įgyvendinami pagal priemonių planą, kuris yra šio dokumento priedas.

18. Gairėse nurodyti už kryptių uždavinių įgyvendinimą atsakingi darbuotojai kasmet iki gruodžio 23 d. pateikia Muziejaus direktoriui ir Muziejaus Tarybai ataskaitinių metų informaciją apie tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, pasiektus rezultatus, įgyvendintus projektus, kilusias problemas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Muziejaus rinkinių vadybos 2021 - 2023 metams gairės peržiūrimos ir, prireikus, atnaujinamos direktoriaus įsakymu.

20. Muziejaus rinkinių vadybos 2021 - 2023 metams gairės skelbiamos viešai Muziejaus interneto svetainėje.

21. Gairių įgyvendinimą koordinuoja Muziejaus direktoriaus pavaduotojas – vyriausiasis fondų saugotojas ir direktoriaus pavaduotojas kultūrinei veiklai.